

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

УДК 341.4:343.8

ЖАРОВСЬКА Г. П.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права і криміналістики
юридичного факультету
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ БОРОТЬБИ З ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. У статті розглянуто проблему, яка стосується питань боротьби з транснаціональною злочинністю в процесі міжнародного співробітництва. Визначено, що ця форма є провідним фактором успіху та гарантією того, що транснаціональна злочинність буде контрольованою, а її поширення буде ускладнено ефективною діяльністю правоохоронної системи. Проаналізовано фактори, які ускладнюють процеси міжнародного співробітництва, наводяться пропозиції щодо перспективних напрямів цієї боротьби.

Ключові слова: транснаціональна злочинність, міжнародне співробітництво, проблеми, перспективи, корупція, секретність, координація.

Постановка проблеми. Проблеми, які стосуються міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю, традиційно знаходяться в центрі інтересу наукової спільноти через цілком об'єктивні причини. Н. С. Таганцев ще на початку минулого століття зазначав, що «спільність культурних цілей, переслідуваних сучасними державами, різноманітне поєднання економічних і соціальних інтересів держав, які мають спільні кордони, змушує внести суттєві зміни в поняття міжнародних юридичних відносин, замінити принцип ворожнечі й протиставлення, що лежить в їх основі, принципом спільності й солідарності» [6]. У свою чергу Л. Н. Га-

ленська зазначає, що «ця співпраця не може розглядатися ізольовано, бо вона, як губка, вбирала всі риси міжнародного права кожного конкретного історичного періоду, і в її нормах та принципах фіксувалися результати боротьби й співробітництва держав» [4, с. 4].

Відповідно до ст. 542 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) міжнародне співробітництво під час кримінального провадження полягає у вжитті необхідних заходів із метою надання міжнародної правової допомоги шляхом вручення документів, виконання окремих процесуальних дій, видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, тимчасової передачі осіб, перейняття кримінального переслідування, передачі засуджених осіб та виконання вироків. Міжнародним договором України можуть бути передбачені інші, ніж у КПК України, форми співробітництва під час кримінального провадження [5]. У свою чергу в п. 1 ч. 1 ст. 541 КПК України визначено, що міжнародна правова допомога являє собою проведення компетентними органами однієї держави процесуальних дій, виконання яких необхідне для досудового розслідування, судового розгляду або для виконання вироку, ухваленого судом іншої держави або міжнародною судовою установою [5].

Таким чином, як здається, потрібно зупинитися на питанні співвідношення понять «співробітництво у сфері боротьби зі злочинністю» і «міжнародна правова допомога в кримінальних справах», які мають багато спільного насамперед у функціональному плані.

Як зазначає О. І. Бастрикін, основна різниця між допомогою й співробітництвом полягає в характері тих дій, які здійснюються у випадку надання допомоги або співробітництва в кримінальних справах. Міжнародна правова допомога, на думку вченого, передбачає виконання окремих дій, покликаних сприяти вирішенню певних питань, пов'язаних із розслідуванням, судовим розглядом і виконанням покарання в окремих кримінальних справах. Співробітництво ж означає цілеспрямовану й постійну, спільну й узгоджену, широку за масштабами й різноманітну за формами й напрямками діяльність компетентних правоохоронних органів, яка стосується загальних інтересів держав, що співробітничать, і спрямована на досягнення єдиних цілей у боротьбі зі злочинністю [1, с. 24–25].

Слушною, на нашу думку, є пропозиція стосовно того, що залежно від характеру соціально-політичних систем, держав, які співробітничать, інтенсивності їхніх інтеграційних зв'язків, у тому числі й у сфері боротьби зі злочинністю, пропонується розрізняти вищевказані форми взаємодії, і стосовно двосторонніх міждержавних договорів замість найменування «договір про правову допомогу» вживати термін «правове співробітництво» [1, с. 25–26].

О. Г. Волеводз вважає, що міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю являє собою регульовану нормами міжнародного й внутрішньодержавного права погоджену діяльність різних країн із захисту інтересів особи, суспільства й держави від міжнародних і транснаціональних

злочинів, а також із прийняття обумовлених національним кримінальним законодавством суб'єктами цієї діяльності заходів, спрямованих на забезпечення національного кримінального процесу й відправлення правосуддя їхніми судами в справах про злочини, що посягають на внутрішньодержавний порядок [2, с. 28].

Поділяючи наведені погляди, слід підкреслити, що міжнародна правова допомога в кримінальних справах є одним із напрямів сучасного міжнародного співробітництва в галузі боротьби зі злочинністю. Останнє, крім того, включає низку інших заходів організаційно-правового, пошукового, інформаційного характеру, спрямованих на досягнення завдань, що ставляться перед правоохоронними органами. Водночас існує низка проблем, яка утруднює міжнародне співробітництво в частині боротьби з транснаціональною злочинністю, знижує її ефективність та дієвість.

Таким чином, **метою статті** є визначення проблеми й перспектив подальшої боротьби з транснаціональною злочинністю.

Виклад основного матеріалу. Безпосередньо співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю ведеться з найдавніших часів. Історично міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю зумовлювалося характером злочинності, яка загрожувала світовій спільноті. Потреба в правовій взаємодопомозі держав зростала адекватно зростанню міжнародної злочинності й осмисленню її негативного впливу на суспільні відносини.

Нині міжнародне співробітництво передбачає спільну роботу, участь у спільних справах, що належать до відносин між народами, державами, у будь-якій сфері. Відповідно до Статуту ООН, Декларації про принципи міжнародного права, Заключного акта Наради з безпеки й співробітництва держав у Європі, усі держави повинні підтримувати й розвивати співробітництво одна з одною та, відповідно, із цілями й принципами Статуту ООН, іншими міжнародно-правовими документами та зобов'язаннями.

Нині сфера такого співробітництва розширюється відповідно до процесу інтернаціоналізації злочинності й зміни характеру певних її видів. Найбільшу тривогу викликають такі види міжнародної злочинності, як тероризм, відмивання доходів від злочинної діяльності, торгівля людьми, міжнародний наркобізнес, корупція. Створення Міжнародного кримінального суду, розширення сфери його юрисдикції відображає тенденцію до зростання впливу наднаціональних органів юстиції, що в умовах глобалізації є неминучою об'єктивною тенденцією [7, с. 25].

Водночас слід визнати, що міжнародне співтовариство із запізненням стало реагувати на стрімке зростання транснаціональної організованої злочинності. Так, лише на V Конгресі ООН із попередження злочинності й поведження з правопорушниками, що проходив у м. Женева в 1975 р. (далі – Конгрес), було вперше визнано, що злочинність у формі міжнародного бізнесу являє собою більш серйозну загрозу, ніж традиційні форми злочинної.

У подальшому ця проблема стала активно обговорюватися на конгресах ООН. Так, зокрема, на VIII Конгресі, що проходив у Гавані в 1990 р., зазначалося, що організована злочинність створює пряму загрозу національній і міжнародній безпеці й стабільності. Прийняття із цього приводу резолюції Конгресу було схвалено спеціальною Резолюцією 45/123 Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (далі – ГА ООН) і кількома міжнародними нарадами, семінарами та конференціями, присвяченими проблемі транснаціональної організованої злочинності.

На всесвітній конференції на рівні міністрів внутрішніх справ (безпеки) з організованої транснаціональної злочинності, проведеної Економічною і соціальною радою ООН 21–23 листопада 1994 р., обговорювався цілий комплекс питань, у тому числі такі: проблеми та небезпеки, які створюються в різних регіонах світу транснаціональною злочинністю; національне законодавство та його відповідність вимогам боротьби з різними формами організованої транснаціональної злочинності, а також належні керівні принципи для прийняття законодавчих та інших заходів на національному рівні; відповідні методи й керівні принципи попередження транснаціональної організованої злочинності та боротьби з нею на регіональному й міжнародному рівні; доцільність розробки міжнародних документів, зокрема в конвенції про боротьбу з організованою транснаціональною злочинністю.

Також на конференції було зазначено, що організована транснаціональна злочинність несе серйозну загрозу міжнародному співтовариству, і була прийнята Неапольська політична декларація та глобальний план дій проти організованої транснаціональної злочинності, схвалені Резолюцією 45/159 ГА ООН, у яких була висловлена рішучість міжнародного співтовариства захищати держави від проявів організованої злочинності у всіх її формах шляхом певних чітких та ефективних законодавчих заходів.

Найважливіші аспекти боротьби з транснаціональною організованою злочинністю обговорювалися й на IX Конгресі ООН із попередження злочинності й поводження з правопорушниками (м. Каїр, 1995 р.). У 1995 р. ООН визначила 18 категорій транснаціональних злочинів, які організуються, здійснюються в межах більш ніж однієї країни, або більш однієї країни потрапляє під її пряму або непряму дію. Однак при цьому в національних законодавствах відсутнє чітке визначення цього виду злочинності, що призвело до стирання відмінностей між національною та транснаціональною природою злочинів. На X Конгресі ООН із попередження злочинності й поводження з правопорушниками, що відбувся в 2000 р. (м. Відень), поряд з іншими актуальними проблемами, створеними злочинністю, розглядалися також питання, що стосуються міжнародного співробітництва в боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю.

Проте найважливішим кроком у боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю стало підписання Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності, що відбулося 15 грудня 2000 р. в

м. Палермо (Італія). Цим документом міжнародне співтовариство показало, що на порозі нового ХХІ століття саме транснаціональна організована злочинність фактично стала реальною загрозою для безпеки всього людства як за своїми масштабами, так і за руйнівним впливом.

У 2000 р. нарада «Групи восьми» визначила як основні сфери діяльності транснаціональної організованої злочинності торгівлю й незаконне використання наркотиків, фінансові злочини, у тому числі й відмивання грошей, корупцію. Особливо підкреслювалася в підсумковому документі необхідність боротьби зі злочинами у сфері високих технологій.

У Декларації ХІ Конгресу ООН (м. Бангкок, квітень 2005 р.) знову була підкреслена глибока стурбованість поширенням і масштабами транснаціональної організованої злочинності, у тому числі незаконного обігу наркотиків, відмивання грошей, торгівлі людьми, незаконного ввозу мігрантів, незаконного обігу зброї, тероризму, та існуючими зв'язками між ними, а також все більшою витонченістю й диверсифікацією діяльності організованих злочинних груп [3].

Названі документи мають велике значення для боротьби з транснаціональною злочинністю, а сам напрям зусиль, спрямований на подолання транснаціональної злочинності, є провідним фактором успіху та гарантією того, що транснаціональна злочинність буде контрольованою, а її поширення буде ускладнено ефективною діяльністю правоохоронної системи. Цей висновок, зокрема, ґрунтується на аналізі норм чинного КПК України, які стосуються цієї форми міжнародної співпраці.

Відповідно до ст. 561 КПК на території України з метою виконання запиту про надання міжнародної правової допомоги можуть бути проведені будь-які процесуальні дії, передбачені КПК України або міжнародним договором. Вітчизняний КПК України виділяє:

1) процесуальні дії, здійснення яких можливе лише за відповідним рішенням слідчого судді або суду: тимчасовий доступ до речей і документів (ст. 159 КПК України); арешт майна (ст. 170 КПК України); проникнення до житла чи іншого володіння особи (ст. 233 КПК України); обшук (ст. 234 КПК України); слідчий експеримент, що проводиться в житлі чи іншому володінні особи (ч. 5 ст. 240 КПК України); примусове залучення особи для проведення медичної або психіатричної експертизи (ч. 3 ст. 242 КПК України); відбирання біологічних зразків примусово для проведення експертизи (ч. 3 ст. 245 КПК України); втручання в приватне спілкування (ст. 258 КПК України), у тому числі аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260 КПК України); арешт, огляд і виїмка кореспонденції (ст. ст. 261–262 КПК України); зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК України); зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264 КПК України); обстеження шляхом таємного проникнення до публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК України); встановлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст. 268 КПК України); спостереження за особою, річчю або місцем (ст. 269 КПК Украї-

ни); аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270 КПК України); негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження (ст. 274 КПК України).

2) процесуальні дії, проведення яких вимагає санкції прокурора;

3) огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією (ст. 239 КПК України); освідування особи (ст. 241 КПК України); контроль за вчиненням злочину (ст. 271 КПК України).

4) також чинний КПК України визначає порядок надання міжнародної правової допомоги шляхом видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (глава 44 КПК України), особливості кримінального провадження в порядку перейняття (глава 45 КПК України), порядок визнання та виконання вироків судів іноземних держав та передачі засуджених осіб (глава 46 КПК України) [5].

Аналіз вказаних норм КПК України дозволяє дійти висновку про те, що правоохоронні органи мають у своєму розпорядженні вельми дієві інструменти, що стосуються надання міжнародної правової допомоги з метою контролю та боротьби з транснаціональною злочинністю.

Незважаючи на те, що міжнародне співробітництво в боротьбі з транснаціональними злочинними проявами визнається провідним напрямом міжнародного співробітництва урядів, правоохоронних органів, спеціальних служб, у цій сфері залишається ще низка невирішених проблем, до переліку яких входять такі:

1. Проблема правового характеру. Існування в державах різних правових систем кримінального законодавства, що будуються на різних засадах, різних дефініціях, у результаті чого неоднаково оцінюються одні й ті ж злочинні діяння.

Так, у 1982 р. в Кримінальний кодекс Італії було введено ст. 416-bis, у якій зазначається: «Кожен, хто бере участь в об'єднанні мафіозного типу, що складається з трьох або більше осіб, карається. <...> Усі ті, хто створюють, керують або організують об'єднання, караються».

У Німеччині під створенням злочинних об'єднань розуміється «основа об'єднання, мета якого спрямована на вчинення злочинів або участь у подібному об'єднанні чи його підтримку» (ст. 129 Кримінального кодексу ФРН).

Кримінальне законодавство Іспанії передбачає кримінальну відповідальність за членство в організації чи асоціації, що має на меті здійснення виробництва, розподілу, торгівлі наркотиками (п. 2. ст. 371 Кримінального кодексу Іспанії).

У новому Кримінальному кодексі Франції дається поняття такої форми злочинного співтовариства, як об'єднання злочинців, встановлюється відповідальність за участь у ньому. Його, відповідно до ст. 450-1 Кримінального кодексу Франції, утворює об'єднання злочинців, будь-яка сформована група або змова з метою підготовки, яка характеризується одним або декількома фактами, одного або кількох злочинів чи одного або кількох проступків.

Такі відмінності в кримінальних законодавствах не сприяють налагодженню та зміцненню співробітництва між державами. Для вирішення цієї проблеми необхідно активізувати зусилля у сфері узгодження та зближення національних законодавств.

2. Проблема зовнішньополітичного характеру. Співробітництво в боротьбі з організованою злочинністю залежить від того, яку зовнішню політику ведуть держави, які взаємини склалися між ними. Чим більш напружені ці відносини, тим більш утруднено співробітництво, особливо в тих випадках, коли стикаються різні ідеології.

3. Економічна проблема. Багато держав через різний рівень економічного розвитку не в змозі забезпечити повноцінного співробітництва у сфері боротьби з організованою злочинністю.

4. Внутрішні політичні проблеми. Уряди деяких держав не в змозі контролювати політичну ситуацію у своїх державах, що сприяє безконтрольності злочинності на їх території, у тому числі й організованої.

5. Проблема корумпованості урядів деяких держав. Уряди окремих держав не зацікавлені в налагодженні співробітництва у сфері боротьби з організованою злочинністю, особливо коли вищі ешелони влади є занадто корумпованими, а міжнародне співробітництво може підірвати позиції корумпованих посадових осіб або навіть уряду в цілому. Таке відбувається також тоді, коли йдеться про співробітництво з державою, у якій зосереджені злочинні співтовариства.

6. Проблема забезпечення суверенітету в ході співпраці. Уряди деяких держав розглядають такі форми співпраці, як втручання у внутрішні справи цієї держави. Так, деякі уряди вважають, що громадяни, які порушили норми права, повинні піддаватися кримінальному переслідуванню у своїх державах і не повинні підпадати під іноземну юрисдикцію, тому держави часто неохоче здійснюють екстрадицію громадян навіть за наявності досить вагомих доказів їх вини. Досить часто в екстрадиції не зацікавлені й самі особи, що видаються. Це пояснюється відмінністю санкцій за вчинення одного й того ж злочину, які передбачені кримінальними законодавствами різних держав.

7. Проблема забезпечення секретності. Через невпевненість у збереженні конфіденційності оперативної інформації правоохоронні органи взаємодіючих країн не завжди охоче йдуть на обмін наявної в них інформації, особливо коли є серйозні побоювання витоку цієї інформації, оскільки витік не тільки знизить ефективність зазначених операцій, а й поставить під загрозу життя оперативних працівників. Особливо неохоче йдуть на співпрацю з правоохоронними органами тієї держави, уряд якої є корумпованим.

8. Відсутність єдиного координуючого міжнародного органу. Безумовно, однією з проблем міжнародного співробітництва в протидії організованій злочинності є відсутність єдиного центру управління та координації всіх операцій і дій, спрямованих на боротьбу з організованою злочинністю. Під час проведення спільних операцій двома або кількома правоохоронни-

ми органами двох або декількох держав для виконання міжнародних договорів неминуче «перетягування ковдри на себе». Не можна применшувати роль Інтерполу, проте функцій, якими він наділений, уже не вистачає для забезпечення плідної співпраці в боротьбі з організованою злочинністю. Необхідно розширити повноваження Інтерполу або створити самостійний міжнародний орган, який забезпечував би управління та координацію з проведення операцій, спрямованих на нейтралізацію транснаціональних злочинних груп [8, с. 17].

У цілому, на нашу думку, на початку XXI століття міжнародне співробітництво в галузі попередження злочинності передбачає вироблення й здійснення спеціальних заходів організаційного, кримінально-правового та кримінально-процесуального характеру, спрямованих на нейтралізацію причин та умов злочинності з метою збереження міжнародного правопорядку. Водночас їх ефективність зумовлена тим, що міжнародне співробітництво має охоплювати й такі заходи, які не спрямовані спеціально на злочинність, а реалізуються в соціально-економічній, політичній, культурно-виховній та інших сферах. Такий підхід до розуміння змісту попередження злочинності в міжнародному масштабі дасть можливість розглядати його як цілеспрямовану й послідовну діяльність органів держав, посадових осіб та інститутів громадянського суспільства щодо відповідного впливу на злочинність і фактори, що зумовлюють її виникнення.

У зв'язку із цим необхідно виробити на рівні держав загальну концепцію боротьби зі злочинністю на основі об'єднання зусиль із впливовими неурядовими структурами, включаючи громадянське суспільство в цілому.

У формуванні міжнародно-правової основи боротьби зі злочинністю переважає підхід, заснований на реагуванні на ті чи інші прояви злочинних посягань. З урахуванням всіх обставин і появи нових видів злочинів (наприклад, ядерного тероризму) акцент має бути зміщений тільки з кримінальної репресії на весь спектр заходів протидії такого роду злочинів, що являє собою більш ефективний спосіб вирішення проблеми, який вже демонструють, наприклад, останні міжнародно-правові документи в зазначеній сфері (Міжнародна конвенція про боротьбу з актами ядерного тероризму, прийнята ГА ООН 13 квітня 2005 р.) і діяльність Міжнародної комісії з боротьби з відмиванням грошей (ФАТФ).

Проведений аналіз цієї проблеми дає підстави стверджувати, що нині на міжнародному рівні існує конвенційний механізм з боротьби з організованою злочинністю, її фінансуванням і корупцією, що свідчить про якісно новий рівень розуміння й готовність світового співтовариства протидіяти цим небезпечним видам злочинів та транснаціональній злочинності в цілому. Здається необхідним створення дієвого механізму втілення вироблених міжнародним співтовариством норм у зазначеній сфері та побудова державної системи випереджального реагування на ситуації, що виникають унаслідок злочинної діяльності транснаціональної організованої злочинності.

Необхідність об'єднання зусиль держав у боротьбі проти злочинності вимагає інтернаціоналізації кримінального права й кримінально-процесуальних систем різних держав, більшої взаємодії між собою й міжнародним правом. У результаті спільних зусиль держав та міжнародних організацій повинні вироблятися універсальні, єдині поняття міжнародних злочинів та злочинів міжнародного характеру, що включатимуться в національні законодавчі системи. Нині низка складів злочинів міжнародного характеру у внутрішніх законодавствах заснована на національних дефініціях. На нашу думку, потрібні єдині нормативні визначення на міжнародному рівні, які обумовлені необхідністю створення єдиного правового простору, що й дозволить більш ефективно боротися із злочинністю в міжнародному масштабі.

Останнім часом міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю набуло таких нових рис, як планування й розширення спільних досліджень, створення системи контролю за їх реалізацією, що є перспективним напрямом у цій сфері.

У міжнародному співробітництві в галузі попередження злочинності й кримінального правосуддя не можна не враховувати такий важливий аспект, як регіональний. На багатосторонній основі була розроблена низка регіональних заходів у сфері боротьби зі злочинністю, однак жодна з міжнародних і регіональних угод поки не об'єдналася у всеосяжну систему міжнародного співробітництва в боротьбі зі злочинністю. Відсутність багатостороннього інтегрального підходу унеможлиблює розробку нових засобів міжнародного співробітництва у сфері протидії злочинності, зокрема таких: обмін інформацією про виконання законів, контроль над міжнародними фінансовими операціями. Розширення регіонального правового простору послаблює ефективність зусиль світового співтовариства у зазначеній сфері. У зв'язку із цим ефективним є координаційний підхід, за якого акцент робиться не на уніфікацію, а на узгодження різних систем. Безумовно, врахування певних особливостей національних правових систем є допустимим за умови, що вони не суперечать загальноновизнаним принципам і нормам міжнародного права.

Висновки. Незважаючи на те, що за останні роки на різних рівнях зроблені значні кроки в об'єднанні держав в єдиний антикримінальний фронт, міжнародне співробітництво в цій сфері в цілому знаходиться на стадії становлення. Актуальним є питання про вироблення єдиної міжнародної антикримінальної політики, що включає в себе не лише міжнародно-правові механізми, а й широкий спектр заходів, спрямованих на попередження проявів транснаціональної злочинності. Здається, що прийняття нової Конвенції ООН проти транснаціональної злочинності та тероризму має ознаменувати новий етап у формуванні такої політики на глобальному рівні.

Таким чином, на початку XXI ст. подолання транснаціональної злочинності має стати центром зусиль міжнародної спільноти, спрямованих на боротьбу з організованою злочинністю. Останні події в Україні лише підкреслюють необхідність підвищення рівня міжнародної співпраці в цьому аспекті правоохоронної діяльності.

Для України ж участь у міжнародних зусиллях у боротьбі з транснаціональною злочинністю має велике значення як у світлі завдання інтеграції України у світове співтовариство цивілізованих держав, так і для ефективного протистояння тероризму, сепаратизму й іншим формам транснаціональної злочинності, які нині активно проникають в усі сфери суспільно-економічного й політичного життя держави.

Література:

1. Бастрыкин А. И. Взаимодействие советского уголовно-процессуального и международного права / А. И. Бастрыкин. – Л. : Изд-во Лен. ун-та, 1986. – 324 с.
2. Волеводз А. Г. Правовые и методические основы деятельности органов предварительного следствия России по розыску, аресту и обеспечению конфискации за рубежом денежных средств и имущества, полученных преступным путем : дисс. ... канд. юрид. наук / А. Г. Волеводз. – М., 1999. – 225 с.
3. Воронин Ю. А. Транснациональная организованная преступность : [монография] / Ю. А. Воронин. – Екатеринбург : Изд-во УрГЮА, 1997. – 72 с.
4. Галенская Л. Н. Правовые проблемы сотрудничества государств в борьбе с преступностью : [монография] / Л. Н. Галенская. – Ленинград : Изд-во Ленинградского ун-та, 1978. – 86 с.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–13. – Ст. 88. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
6. Таганцев Н. С. Русское уголовное право / Н. С. Таганцев [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www.adhdportal.com/book_1725_chapter_11_Glava_vtoraja_Ugolovnyj_zakon.html.
7. Фейсал Каид Али Ахмед. Международно-правовые основы сотрудничества государств в борьбе с экономическими преступлениями международного характера : дисс. ... канд. юрид. наук / Фейсал Каид Али Ахмед. – М., 2001. – 168 с.
8. Черкасов Р. А. Проблемы международного сотрудничества в области борьбы с организованной преступностью Международно-правовые чтения / Р. А. Черкасов ; отв. ред. П.Н. Бирюков. – Воронеж : ВГУ, 2003. – Вып. 1. – 250 с.

Жаровская Г. П. Международно-правовые основы борьбы с транснациональной преступностью: проблемы и перспективы

Аннотация. В статье рассмотрена проблема, касающаяся вопросов борьбы с транснациональной преступностью в процессе международного сотрудничества. Определено, что данная форма является ведущим фактором успеха и гарантией того, что транснациональная преступность будет контролируемой, а ее распространение будет затруднено эффективной деятельностью правоохранительной системы. Проанализированы факторы, которые усложняют процессы международного сотрудничества, приводятся предложения относительно перспективных направлений этой борьбы.

Ключевые слова: транснациональная преступность, международное сотрудничество, проблемы, перспективы, секретность, координация.

Zharovska H. The international legal principles for combating transnational crime: problems and prospects

Summary. The article considers the problem concerning the fight against transnational crime in the process of international cooperation. Determined, that this trend efforts aimed at overcoming transnational crime is a leading factor in the success, it ensures that transnational crime is controlled, and its expansion is hampered by the effective activity of the law enforcement system. The article analyzes the factors that complicate the processes of international cooperation and provides suggestions on promising directions of this struggle.

The need to unite the efforts of the States in the fight against crime requires the internationalization of criminal law and criminal procedure systems of different States, utmost interaction among themselves and with international law. In consequence of joint efforts of the States and the international organizations there should be produced universal, unified conceptions of international crimes and crimes of an international character, which will be incorporated into the national legislative system. Currently, the number of crime components of international character in domestic legislation is based on national definitions. In our opinion, there is needed an internationally unified regulatory definition caused by the necessity of creation of common legal framework which will make possible crime-fighting more effective fight on an international scale.

Thus, in the early twenty-first century, the negotiation of transnational crime is to become a center of international efforts for combating organized crime. On the agenda today is the issue of developing a single international anti-crime policy developing, which includes not only international legal mechanisms, but also a wide range of activities aimed at preventing the transnational crime manifestation. The adoption of the new UN Convention against transnational crime and terrorism should mark a new stage in the formation of such policies at global level.

Key words: transnational crime, international cooperation, problems, prospects, corruption, criminal law, secrecy, coordination.